

АЛДАРТА ОЙЕ УГТУУЛАН

ЭРШЭТЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ АШААР

КПСС-эй ЦК-гай июлийн Пленумэй шийдэхэдэринүүгье бэлтгэхын түлөө

ДОТОРОЙНГОО АРГА БОЛОМЖООР...

Т УИЛААН ЯМАР нэгэн амжалта тухай хөөрөө хэдаа абһаар лэ тоогойн талье дурдадаг гэсэбди. Харин арбадахн түсэбтэ табан жэл болбол үйлдэбэрин ашаг үрэ, продукцин шанар дээшлүүлхэ гэһэн гол зорилготой байһыень юундэбэб хөөрхөдөө ээлжэндэ дурдахаяа наһадагдн. Имэ зорилго бэлдүүлхэ ерахэ арба нэгдэхн табан жэлдэ үргэлжлэхэ байһанинь мэдэжэ. Тоотой гү, али хэм хэмжүүрэй талаар даабари дүүргэхэ гэсэб, үндэсөө, хураггүй бэлтгэ туйлагдаха болохо. Харин үйлдэбэрилгэдээн, худалдагдан ямар нэгэн продуктын өөрһын үнэ сэн, алһаа шаһарайн тала харада абадаггүй байдаг һэмнай.

соносхоходоо, бидэ тарһэй ямар аша тунатай, арга боломжотой байһыень тооноудар баримталһан байнаби. Һайн тальень лаб ойлгоод байхдаа, хүнүүд «ульгам» эрмэлзэлтэйгээр, уг зорилготой гүйцэд мэдэн ажаллаха байһоо шуу.

Манай олонхи малшад хүшэр хүндэ байдалда энэ үбэлжэлгын шалгалтынь нэрэ солодоо хүрмөөр барьжа байна гэжэ хэлэлтэй. Эгээл харьцуулалтат газарта коммунистууд табигдаахай. Гурбан ферма дээр партина булаг байгуулаа һэмди. Малшаднай зооветеринариа һуралсаа яважа, мэргэжлээ дээшлүүлнэ. Ажахынгаа энэ гол галбардаа хүдэлдэг хүнүүд гурбатанһын нэгэ хуби аттестаци барьжа, нэгдэхн ба хөөрхөдн классий мастер гэһэн нэрэ зэргэтэй болонхой.

Тээд мүнөө саг хубилаа, эрилтэ ехэ болоо. Ямарһын продукцинь, хүдэлмэринн шанары улам һайжаруула гэһэн эрид шууд эрилтэ партинын табигд болоһон урар ехэ удха шаһартай зүйл мүн. Шаһар һайжархдаа, абһан продуктуудай хэмжээн адли тэгшэ дээшлэхэ, арбабахэ ёһотой.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршда манай ажахы олон жэлэй ногоо тарьдаг болохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Имэ ургамалай хэмжээн мүнөө хоёр мянган гектарта хүрэнхэй. Гектар бүрин дунда зэргын ургаса нёдондоной ган тасуур жэлдэшье 15 центнерһээ доошоо ороогүй. Тэжээл үйлдэбэрилгын асуудал гүйсэд дүүрэн шидэхэ шаддаггүйшье наа, райондэ бэшэ ажахынуудайхтай жэшээлхэдэ, манай фермонуд үбөөр нилээд ехээр хангаданхай байдаг.

Социалис мурьсөөнэй амхидхэлдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Мурьсөөнэй дүн согсолон харуула үедэ заагау мурьсэгшдые хабаатнуулдаг гурим майда энтэй шаһахай. Дүй дуршал халан абалсага, фермын болон бригадын байдалтай танилсалга ехэ тунатай зүйлүүд гэжэ тоологдон. Тээмэндэ КПСС-эй райкомой ба районой газетын редакцинын үүсдэхээр гурбан мянганатай сууда гаранан хаалишадтай нүхэр ёһоной уулзалга боложо, ехэ хөөрхөдсөн үнэгэргэдэ һэн. Тэрэ хөөрхөлд Фендэ манай хаалишан Балдама Столярова хабаадалсаа.

Манай совхоз арбадахн табан жэлэй туршда гүрэндэ 35.290 центнер мяха, 82.480 центнер һу, 2.188 центнер ноого тушааха даабартай юм. Энэ эсээсэй үрэ дүн бэлээр туйлагдаха хэрэг бэшэ. Тэрэ муртөө сагай уларил үнэгэрһэн жэлүүдтэ муу байшоо. Гэбшье хараалагдан ехэ зорилгоонуды дүүргээр арга боломжо манда бин гэжэ тэмдэглээр. Юуб гэжэдэ, доторой арга боломжонуды тодорхойлон элирүүлхэ, тоолон багсалха хэрэгтэйнай ажахын мэргэжлэдэ, тубхын түрүүндэ экономистнууд ехэ үүргэ дүүргэ гэсэб. Тэдэнэрэй тухаламжгүйгөөр продукцин шанар һайжаруула, хэмжээнэ дээшлүүлхэ асуудал шидэхэнь бэрххэтэй.

Элэб шалтаган дурлажа, бээ сагалхын орондо аһахыгаа яаж үбөөр, силосээр, сенажаар ядамгүйг байдаг болхо гэсэб гэжэ ухаагаа гүйлгэбэл, барьшатахал байдаха гэжэ хэлэхэ хүсэлтэй. Зүгөөр малай гэжээл тухай хабар болоһон хойно, тарьалан, сабшалан дээрэ хүдэлмэрин үргэлжлээ эхилшөөд байхда, хөөрхөлдөө долгэха бэшэ, харин бүри эртнһээ захалха шуула.

Уулзалтада хабаадагшад гэжэдэшдые шэфтэз абаха, залуушуулые һурган хүмүүшүлхэ харг үрнөөр дэлгэрүүлхэ гэлсэһэн байна. Жэшэнь, мүнөө манай Балдама хоёр залуу хаалишад шэфтэз абанхай. Тэдэнэй нэгэн дунда һургуули дүүргээд, хаалишанаар фермэдэ хүдэлхөөр эрһэн Наталья Шильникова болоно. Энэ басагаля өөрһнгөө зэргэдэ хүргэхэл байхаб гэжэ Столярова хөөрөөд. Имэ үүсхэл һайшаагдана, дэмжэгдэнэ.

Мал ажалай продукцинууды абалгы дээшлүүлхэ хэрэг тэжээлэй сэхэ талааршгүй холбоотой. Малай тэжээлээр дутамаг байгаа наа, ямарһын продукци наһанан соогоо яахдаашье абтахагүй. Ушар нимгээ ажахынаа элдэжэ байһан газар дайда дээрһээ малдаа бардан хүрэхэ тэжээл суглуулжа абадаг болохо гэһэн хэлбэришгүй зорилго табигдан, хараа шэглэл тодорхойлогдон байна. Зүгөөр энэ хэрэг иматгал агрономуудай, зоотехнигүүдэй хүсэл оролдолгын ашаар бүтэхэ шэнгээр наһадагдэн һэн. Үнөндөө энэмэй буруу ойлгозо болоно. Экономическа хүдэлмэрилгэдэ гүйгөөр, тэдэнэй бодото хабаадалгагүйгөөр шидэхэдэ үлэх асуудал бэшэ. Тэжээл үйлдэбэрилгэдэ хабаатат бүхы ажал хүдэлмэринн хэмжээ, түсэбтэ даабаринуудые, алһаа гаргашые, абтаха продуктуудай хэмжээн болон үнэ сэнгые иматгал экономист мэргэжлэдэ тоолон тодорхойлохо шадхаха байна.

Юрэдөө ёһото эзэн хүн, мэргэжлэһэн нарһанай шэлбүүгэ суглуулалгы гэһэн даабари абажа байха юм аал? Ганса шэлбүүдээр дутамаг халхалхан бэрхэ. Гэбшье энэмнай юумэной хоморто ехэл нэмэлтэ болодо. Тэрэ муртөө зарим ургамалнуудта огто угы байдаг элдэб шуула бодосуудар байн шуу. Видэ малай үбэлжэлгын хаһын эхилһэнтэй сасуу витаминнар элбэг энэ тэжээлые рациондо нэмэжэ оруулаа һэмди. Шэлбүүнэй гурил ганса нарй малда үгэдэг бэшэ, мүн үнээдтэ үдэр соо толгой бүхэндэнь килограмм хүртээр эднөөлдэгдн. Хонидто тус тустань 200 грэмн хүртэдэг.

Уулзалтада хабаадагшад гэжэдэшдые шэфтэз абаха, залуушуулые һурган хүмүүшүлхэ харг үрнөөр дэлгэрүүлхэ гэлсэһэн байна. Жэшэнь, мүнөө манай Балдама хоёр залуу хаалишад шэфтэз абанхай. Тэдэнэй нэгэн дунда һургуули дүүргээд, хаалишанаар фермэдэ хүдэлхөөр эрһэн Наталья Шильникова болоно. Энэ басагаля өөрһнгөө зэргэдэ хүргэхэл байхаб гэжэ Столярова хөөрөөд. Имэ үүсхэл һайшаагдана, дэмжэгдэнэ.

Аграономуудтай суг хуужа, тэдэнэй тоолтоо гаргаһан баримтата тоо, мэдээнэй ёһоор болохоодо, өөһэдынгөөл (совхоздо үгтэһэн) гагээр дээрһээ хэрэгтэй үбэн болон тэжээлэй бусад ургамалнууды хуряаха абаа хадаа, гаргаша багатай аад, ехэ хэмжээтэй мал ажалай продукци үйлдэбэрилжэ шадха байһыемнай батадхан харуулаа.

Ажахын мэргэжлэдэйд хүдэлмэрилэ һүүлэй жэлүүдтэ партиной онсо хандуулан анхарал, бодото туналамжа, залан шэглүүдхы хүтэлбэри аша үрэтэйгөөр харуулжа байна гэжэ тэмдэглэһэй.

Тинхэдэ ажалай охито амисхал, һайн амхидхэл хадаа хүтэлбэрилгын бэлнэг шадбаринаа ехэ дундагдэн байна. Хүнтэй хүдэлжэ хөөрхөлдэ шадха гэсэб, ехэ хүсэгтэ онһон шуу. Энэ талаар һу хаалин гүртын бригадир В. И. Столяров тус шалгардаг юм. Энэ туншаал дааж абаһаар хоёр лэ жэл болохоно хаш. Урдан эндэ өһөд хоорондоо үлэ мэдэг хөөрхөлдөөтөйхон байдалтай байһан энэ коллективтэ мүнөө тусгаар «уларит» байгуулагданхай. Эбтэй эгэтай, өг-мөөгтэй байдалда ноумн хуу урматай байдаг ха юм даа.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

Ингэжэ экономистнуудай тоолон багсаамжалһан баримтата тоонуудтай хүн бүхэниень ойлгуула гэжэ совхозой дирекци, партком ехэ оролдолго гаргаа, мүнөөшье гаргаһаар. Энэмнай саг үргэлжэн анхарал доро байха холын хараата уг зорилго, хамагы шидэхэ хэрэг ха юм.

Манай совхоз нёдондо 938 үнээдлээ 1020 тугал абаа һэн. Энэмнай үнээдые ис-килограммда, хонинийхис 45 килограммда хүрэхэ уялгаатайби. Нимэл гол хараатайгаар малшаднай мүнөө хүдэлжэ байна гэсэб.

Ингэжэ доторойнгоо арга боломжые элирүдэн элсүүлхэ мурөө бэдэрэби. Эдэнэй амжагта асарһынь. Арбадахн табан жэлые ерэхэ сатта хэрэгшөөр бараг нөөсэтэйгөөр үдэхэхэ бээбди гэжэ найдагдана.

«Үзэл сурталдай ба политическ-хумүүжүүлгын хүдэлмэринэ саашадан һайжаруулаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо «Гүрэн харада олонинтын ушар ёһо, мэдрэлээр хүсэтэй байдаг, тинхэдэ, олонинтэ бүхы юумэ мэдэдэг, мэдэжэ байгад, бүхы юумэн тухай болдомжолод, бүхы юумэ хэсүлдэ байгаа һаань, гүрэн хүсэл түгэлдэр байдаг» гэһэн В. И. Лениний заабарн хүгжэлтэ түгэс социализмын эрхэ байдалда хэээ хэээ хэээ хэээ бүришье шуулаа удха шаһартай» гээд тэмдэглэһэн байна.

Буряадайманай индустрин түрүүшын гигант—Ломоносов-вагон заһабарилгын завод хадаа хүдэлмэрилгэдэ элбэхи үүсхэлүүдэй саг үргэлжэ бурьялан дэлгэржэ байдаг гуламта гэжэ республика дотороо суурхдаг болоһон үнийнэй. Оройдоол юбадохн, арбадахн табан жэлүүдэй үедэ энлэ гансашье заводонойгоо коллектив соо бэшэ, мүн республикынаа олохон предпринятууд дээрэ халуунаар дэмжэгдэһэн урлагчуушүүд мүнүдэлөө һэн. Дизельнэ цехей С. И. Маковейн ударидалаг бригадтай «Удэр, халаан бүрингөө даабаринуудые ходоодо болзоһон урид дүүргэхэ» гэһэн үүсхэлэе жэшэ болгон нэрлэлтэй.

1980 оной гарахын урда тээ заводой коллективтэ арбадахн табан жэлэй гүрэнэй түсэб, уялануудые сүм дүүргэжэ, ажалһан арадай агуу-ехэ вождэ В. И. Лениний түрөөр 110 жэлэй ой байрай жэлые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мурьсөөн дэлгэрһэн байна. Энэ алдарты ой хүндэлэлэ дэлгэрһэн социалис мурьсөөн А. Ф. Култаевай ударидалаг модшо даржа-шуулай бригада толгойло, «В. И. Лениний түрөөр 110 жэлэй ойдо—ажалай 110 вахта» гэһэн урла үүсхэл гаргаа һэн. Энэ үүсхэлынь заводой үйлдэбэрин бүхы коллективүүд халуунаар дэмжэһэн байна.

Энэ мурьсөөнэй гол үндэһэнинь ростовойхной анхат түрүүн эхилһэн «Гэгдэгшэд-гүгөөр хүдэлхэ» гэһэн үүсхэл хэлһээ эхитэй. Бригада, участок, халаан бүхэнэй коллективүүдэй ажал тэдэнэй үдэр бүрин хүдэлмэрин дунгүүдэ сэгнэгдэлэ байха юм. Үдэригөө, халаанайгаа даабарин жэшэдгүгөөр дүүргэжэ, бүтээһэн продукция эрхын шаһартайгаар, түрүүшын шалгалтаар тушаалан, ажалай ба нинтын журам эбдэнгүй, үйлдэбэрин үндэр бүтээсэ, культура харуулан хүнүүд мурьсөөндэ илагшадаар тоологдодог болоһонхой. Социалис мурьсөөнэй дунгүүд үдэр бүри үгөөнөө 10 часта согсолгодо, ажалай ба салын хүлһэнэй таһагта дуулагдаад, 11 часта 45 минутада заводой радиогоор дамжуулагда-

жа, түрүүлжэ, мүн гээгдэжэ яваһан хүдэлмэрилшэд, коллективүүд тухай олондо мэдэжэ болдог байха юм. Элд дунгүүдые согсолго гаргаа комисси гэшэ заводой парткомой, завкомой, комдэлгэрһэн социалис мурьсөөнэ А. Ф. Култаевай ударидалаг модшо даржа-шуулай бригада толгойло, «В. И. Лениний түрөөр 110 жэлэй ойдо—ажалай 110 вахта» гэһэн урла үүсхэл гаргаа һэн. Энэ үүсхэлынь заводой үйлдэбэрин бүхы коллективүүд халуунаар дэмжэһэн байна.

Ингэжэ социалис мурьсөөнэй дунгүүдые үдэр бүри согсолго, олоной анхаралда табиха гэшэ үйлдэбэрин жэгдэ һайнаар хүтэлбэрилхэ, ажалай бүтээсые дээшлүүлхэ тэмсэлдэ хүн бүхэниень хабаадуула олол арга болохо байна. Мүнөө завод соогуур явахдаа, үдэр бүрин ажалай дунгүүдые харуулжа, мурьсөөндэ илагшад ба гээгдэгшэ нэрлэһэн станциуд үлгөөтэй байха. Жэшэнь, январин һүүлэй нэгэ үдэр вагон хабсаргагшад дундаа ахалагша мастер С. С. Фещугай участок түрүүлжэ гараа гэжэ мэдэсгэгдэ һэн. Тинхэдэ якорна цехтэ Г. Ф. Филатовай, вагон бүридхэлгын цехтэ Ф. Л. Шайдулов, Ю. А. Зайцев, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат В. А. Попов гэгшэдэй толгойлодог коллективүүд түрүү зэргэдэ гаранан байна.

Жэшэ болгон, тэдэнэй нэгэн — вагон бүридхэдэг цехтэ мастернууд В. Е. Сыроева, И. М. Фоминов гэгшэдэй ударидалаг гальваническа участогай ажал хэрэгтэй тухай хөөрөө. Үнэгэргэжэ жэлаы декабрь һарын дунгөөр тус участогай коллектив түрүүлшүлэй зэргэдэ нэрлэгдэ һэн. Тинхэдэ 1979 оной дүрбэлхи кварталда «Ажалай ба худалмэрин эрхын журамта коллектив» гэһэн нэрэ зэргын түлөө мурьсөөндэ мүн лэ гальваническа участок илажа гараа. Энэ хадаа «Коммунистическэй олохон жэлэ зүжэ абаһан түрүү коллективэй оролдолдо, эдэхи үүсхэлэй гэршэлэнь. Энэ участогай хүдэлмэринэ 64 хүн дүүргэдэг. Тинхэдэ аккумуляторна отделеңидэ хүдэлдэг, резинэ зүйлүүдые бүтээдэг гушаад хүдэлмэрилшэд мүн лэ энэ коллективтэ оролдодог гэгшэ. Тус участок вагон заһабарилгада гол хүдэлмэринэ зорюулагшые наа, заводой бүхы цех, участогуудай захилаар элдэб деталь, никель, хром, цинк, ээд, сад түрхсэгтэй болгожо үгэдэг байна. Гадна хүн зоной үргэн хэрэгсэлэй эд бараа гаргадаг цехтэ элдэб зүйлүүдые бүтээжэ үгэдэг, рельснүүдые холгон бүхэлхэ болтнуудые олоор хүүжэ, оройнгоо түмэр харгыда эльгээдэг юм. Участогай ажалай амжалтын «ноуаса» тухай асуулаха, хоёрдохн классий мастер Иван Митрофанович Фоминов ингэжэ харюусаа:

—Эндэ ямар ноуаса байба гэсэб? Юрэд коллективтэ...

Э Д Э Б Х И ҮҮСХЭЛТЭЙГЭЭР

В. И. Лениний түрөөр 110 жэлэй ойе эрхимээр угтахын тула хэлхэ холбоной Улаан-Үдэ станицин гороудууд хоорондын цехэй коллектив түсэбтэ даабаринуудаа болзоһоно урид дүүргэхэ, хүн зоние эрхын һайнаар хангахэ гэһэн социалис уялануудые абаа. Угарһан жэлэй дүрбэлхэ кварталдай хүдэлмэрин түсэб 105,2 процент дүүргэгдэн, худалмэрин шанар һайжарһан байна. Шапэ техника, онһон арга нэбтэрүүлгээр ехэ хүдэлмэри хэгдэ.

1980 оной эхнһээ станицин коммуторна цехэй коллектив мурьсөө амхидхэлдэ элбэхи үүсхэл харуула. Коллективтэй гээшүүн бүхэн хубини социалис уялга абаа. Жэшээлхэдэ, В. В. Кузнецова, Л. А. Протопопова, Е. П. Лушова болон бусад хубингаа табан жэлэй түсэб дүүргэнхэй юм. Тинхэдэ Т. В. Лисицигай бригада табан жэлэй түсэб дабахала байна. Ингэжэ гороудууд хоорондын хэлхэе холбоо залгадаг телефонистнууд В. И. Лениний 110 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтахаар зоригжонхой.

БАЯН УРГАСЫН ҮНДЭЭН

Нютагай үгэжүүлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар үнэгэргэдэһэн бүхэосоюна конкурс газарай үржэл арбадаха ехэ нөөсөнүүдые элирүүлэхэ. Энэ конкурс нимэ үгэжүүлгэнүүдые һайнаар хэрэглэгһын шуула нүхсээл болон байна. СССР-эй Ардай ажахын туйлалтануудай ыс-тавыкын «Газар ажал» гэһэн павильондо табигданан юумэнүүд конкурсын дунгүүдые согсолно.

Жэшэнь, конкурсдо хабаадан жэлүүдтэ Россин Федерацин ажахынууд газарай хурһэндэ нютагай үгэжүүлгэнүүдые оруулагала 140 миллион тоиноор дээшлүүлһэн байна. Оройной байгаалин-экономическа зонинуудта илажа гаргашад туйлалан үрэ дунгүүд горитой ехэ юм. Гомельскэ өрлэстин таряшад Белоруссида эгээл үндэр ехэ амжалтануудые туйлаа. Эндэ таряалангай гектар бүхэндэ 16,6 тоно нютагай үгэжүүлгэ оруулжа, мал бүхэний хүртээдэ 10,2 тоно ургаса абаа шуу. Украинин Полтавскэ зонодо, Россин Федерацин баруун-хойто нонодо илажа гаранан Тернопольско областини ба Карелин АССР-эй ажахынууд нимэрхүү дунгүүдые туйлаа.

Газарай хурһэндэ нютагай үгэжүүлгэ улам ехээр оруулаха, үндэр баян ургаса абадаг байнаби. Гомельскэ областини Уриц-Москва.

Н абтархан аад, саб гэмхэн бэстэй, харахан шэрхэтай аад, сэнхир нюдэтай эхээрэй хажуудэ ерһэн нормировщица А. М. Зайцева:

—Манай цехэй эгээл үнийнэй худалмэрилгэдэйд нэгэн Зинаида Михайловна Хромова гэшэл даа, танилсагы, — гэжэ бидэнд хандаһанай һүүлээр: «Зинаида Михайловна, хэды минутар минни талһагада орободн. Энэ зуура шабитнай хүдэлжэ байг даа», — гэһэн бээрээ, бидэнэри тишшэ уриба.

Тээд нормировщицише талһага соо эрэлгын машинануудай абан тэрэл шэгээрээ шэхэндэ шуяна. Додагуй хүнэй тэсхээр бэшэ шэнги. Харин Зинаида Михайловна харахад, уриханар энэбхилэн, шэхэндэ хажар абае жаахашье хаалташангүй, ажал хэрэг тухайгаа тобшохоноор хөөржэ үгөө һэн.

—Зина Хромова Эдын районой Ухэр-Шулуун гэжэ газарта 1930 ондо түрэнһэн юм. 1941 ондо эсэгэн наһа багав. Эхэтээ табан үхидүү үлөө. Дайһай һүүлэс Улаан-Үдэдэ ашагалагдан сэмбын фабрикада худалмэрилшэдые бэлдэжэ байһан үе һэн. Зина Хромова тинхэдэ нүхэр саганатгага нимсэл хото ержэ, ФЗО-до зургаа һара һураад, сэмбын фабрикын ээрлэгһэн цехтэ хүдэлжэ эхилээ һэн. Тэрэнэ 1946 он бэлэй.

Ингэжэ Эдэдээ эрһэн, дүүрэн арбан таб на

ЖАЛАЙ ЖУРАМ-МЖАЛТЫН ЭХИН

Улаан-Удэ хүндэ сэг—үбэлэй хүнтэн үшөөл үнгэрэгүй байна. Хурьга абалгын хаха хонидой ажалда буриньшье ехэ, дэбхар бэрхшээл үбэлэй...

өөрингөө ханагаар хэдэг гээшэ. Эхэ, эсэгингээ хажууда хүдэлхэдөө хамаг юумэндэ өөрингөө зөөрилдэ адылар, нари-нөөр хандадэг гэжэ хэлэхэ шухала. Энэ хадаа залуу үетэни хүүмүүжүүлгын гол асуудалнуудай нэгэн мүн.

Любовь Жукова Улаан-Удын горпромторгын 57-дохи магазинда наймаалагшаар хүдэлдэг юм. Тус магазин Октябьска районой 43 ба 44-дэхи кварталнуудай хоорондо оршодог. Магазинданын хүн зон холдоо олон байдаг. Наймаалагшанын хүн бүхэнэй асуудалда аятай зохидоор харюусадат. Магазин хара, квартал бүхэндэ тусбэ, уялгануудаа амжалтаттайгаар дүүргэнэ.

АНХАНДА ШЭЛЭХЭН МЭРГЭЖЭЛ

Улаан-Удэ хотодо нээгдэһэн тогтоошодой 1-гэг жэлэй хургуули дүүргэһэн Аня Нархата шютагаа эльгээгдэһэн байгаа. Анна Сазонова түрүүн районой түб столоводо хүдэлөө, удаан түб болонничада эльгээгдэһэн лэн.

АНХАРМААР АСУУДАЛНУУД

Уншаха газет, журнал, ном асарха, шагнаха радио тодоходо, хөөрлөөнүүдэй үнэгэржэ, залуушуулай хэрэг зоригые мэдэдэг байхада найн. Тинхэдэ малай үбэлжэлгын, түл абалгын үедэ малшадые хэрэгтэй эд бараагаар, эдэ хоолоор талгаргагүйгөөр хангалта тон шухала.

Тээсгэн хэблэлдэ толилогдохон республикын түрүү хонидой нээмэл бэшэгтэй хонихон, хурьгашан бүхан танилсана байха. Тэндэ тон тодорхойшье, зүбшье заабари, дурдхелхнууд үгтэнэ.

Баян мтартай ХҮН

Баян мтартай Антон Мочиславский харанат. Баржажанай районой эхэжэ юмтагаа түрүүн Галуца-Нуурай мүнхэ кадирнуудай тугайгай ангиаар хүдэлэ. Тинхэдэ, нийтэн хүдэлмэришээдэй хурьга хабардаг.

1939 ондо колхозолой болон. Арбан найн аада аршин эрэдэ эхэжэ орошоо фашист агрицистайн хамсаалхана нордонон байна. Тэндэ, Гариасв стрелковои дивизион 8-ахи ротомокомиссар организатор секретаря томилодоо тинхэдэ олоноо олоноо эрэгшэдэй дунда ойлгохон ба хүүмүүжүүлгын хүдэлмэришээдэй ажилтан. Эхэжээтэ нэгэ дундай нүүдэ нулсэмдээр үүсхэжэ байгаага, шархатан эхэжэ тэбэй, Госпиталдо хоёр эрэгшын хэбээтэ найн болононой ажуулаагч сибирьшүүдана бүрид-1980 ондэ аршин орчуулагдаа.

БҮГЭДЫН, ХҮН БҮХЭНЭЙ ХЭРЭГ

Арбадах табан жэлэй түгэсэхэе жэлэй түрүүшын хоёр ара дүүрбэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябрийн (1979 он) Пленумэй, СССР-эй арбадах зарлалд Верховно Советдэй хоёрдохи сессин материалнуудые, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Советдэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай гаргана «1979—1980 онуудай үбэлэй үедэ мал ажалай продуктуудые ехээр үйлдэбэрлэхэ ба бэлдэхын тула мал ажалай хүдэлмэришээдэй бүхэсоюзна социалис мурысоо элэрүүлхэ тухай» тогтоолые бар баясхалантайгаар утга абаган республикынманай ажилшад, тус тогтоол готор табигданан зорилгонуудые хэрэг дээрнэ бөлүүлэхын тула бүхэ хүсэ шадлааа зорюулжа байна.

«Владимир Ильич Ленинэй түрөөрөө 110 жэлэй ой тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол ажалшад дунда политическэ болон ажалтай тон ехэ дэбэлтэ асарга лэн. Агууехэ багшын түрөөн удэрые ажалай амжалтануудаар утгаха гэхэн социалис мурысоон ха хаангай үргэн далайсатайгаар дэлгэрэ. Ажалша коллективүүд шэнэ үүсхэл гаргана, хүдэлмэришээд, колхозингууд, мэргэжилтэд, алба хаагшад дэбэлүүлгэдэһэн уялгануудые абана.

татайгаар үнгэржэ байна» гэжэ тэндэ хэлэгдэнэ. Унгэрөөшэ жэлдэ Яруунын районой Нархатын совхозой коллектив табан мянга гаран центнер мяха гурьнео худалдана, жэлэингээ түсбэ үлүүлэн дүүргэ лэн. Мүнөө В. И. Ленинэй түрөөрөө 110 жэлэй ойн хүндэлдэдэ тэдэнэр социалис мурысоо үргэнөөр хүдэлгэрүүлээд, малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэрэхэйн, түл олоор абахын, табан жэлэй түгэсэхэйн жэлэй түсбэ болзорхоонь урид дүүргэхын тула шапта тэмсэл хэжэ байна гэжэ хүдөө бэшэгтэ Д.Д. Цыренов манай газетын редакцияда мэдээсэбэ.

Хүдөө ногагэй ажалшан малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэрэхын, тэрэнэй ашаг шэмэ дэбэлүүлгын тула тэмсэхэтэйгээ хамта, хабарай тариладга найн бэлдэхэл хэжэ, арбадах табан жэлэй түгэсэхэе жэлдэ үндэр ургаса абахын түлөө оролдоно. Загарайн районой Эрхиртэй совхозой луговод Б. Галданов энээн тухай манай газетын редакцияда бэшэхэдэ: «совхозоймнай гурбадах отделенин луговодууд нэдондо үбэлдөө тошо ехээр халлахан юм. Энээнэйгээ ашаар хэды ган га суур болошье наань, үбнэ ногоной ургаса дэбэлүүлгэн байна. 1979 ондо эдэнэр урда жэлэйхитэ дүрбэ дахин ехэ үбнэ бэлдэхэлэн жэшээтэй.

Багшын тула ямар хэмжээнүүдэй абтана байхан, хүдөөгэй ажалшалай эрилтэнүүдые хангаха талаар соёлой, худалдаа наймаанай, ажа-нуудалай хэрэгшэмжэ хангаха предпринимательн, медициннэй өмхи зургануудай хүдэлмэришээдэй хэды шэнээн оролдоно байхан, энэ талаар ямар дутуу дундануудай дайрладаг тухай материалнууд газетэдманай ходо толилогдоно байха. Тинхэдэ элэ тэмэ-нүүдээр манда ходо бэшэжэ байхыетнай бүхэ эдэбхитэдтэ хаяданаби.

Республикынманай түрүү хонидот Зэдын районой Борьбодой совхозой ахалгаша хонихон, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Гурной шангай лауреат Г. Рабдаев, Сэлэнгын совхозой ахалгаша хонихон, Социалис Ажалай Герой В. Романова, Зэдын районой «Коммунизм» колхозой ахалгаша хонихон, Социалис Ажалай Герой Г.С. Цыремпилова, Баргажана районой Карл Марксый нэрэмжэтэ колхозой ахалгаша хонихон Д.Н. Сундеев, Хорин совхозой ахалгаша хонихон К. Тангана хурьгадые найнаар абая, түлжүүлэе гэхэн нээмэл бэшэгээр республикынгаа хонин ажалай бүхэ хүдэлмэришээдэ нээмэл бэшэгээр хандаа. Энэ үнэтэ үүсхэлэй ямаргаар бөлүүлгэдэжэ байхан тухай олон бэшэгүүдые хонихондоо, хүдөө бэшэгшэдэе абахаар хүлээнбэди.

Багша оной апрелин 19-дэ манай орондо ленинскэ коммунист суботник үнгэрэгдэхэнэ. Энэ найндэртэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха гэхэн социалис уялгануудые республикынманай ажалшад абана. «Ленин багшын үүсхэлээр мундэлхэн, өөршын хабардалгатайгаар үнгэрэгдэхэн түрүүшын коммунист суботник совет хүнүүдэй гайхамшагтаа ёно заншал болонхой. Энээнине Москвагай түрүү предприниматуудай коллективүүд энэ жэлэй апрелин 19-дэ үнгэрэгэхэ үүсхэл гаргаба гэжэ дуулаад байхада, бишье энэ хүдэлөөндэ жагсанаб. Малаа бүрин бүтэн байлаха, түл абаха табан жэлэингээ түсбэ В. И. Ленинэй түрөөрөө 110 жэлэй ойдо соо бөлүүлжэ ша-дха байна» гэжэ Бөшүүрэй районой «Новосветенский» совхозой ахалгаша хонихон, Ленинэй орденто С. Тарасна газетын редакцияда бэшэнэ. Нимэ бэшэгүүдэй бүри олоор ороно байхыень хүсэнбэди.

1979 оной бүхэсоюзна социалис мурысоондэ иланга, республикынманай хэдэн коллективүүд КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Советдэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагналдаа. Тинхэдэ арбадах табан жэлэй түсбэ болзорхоонь урид дүүргэһэн коллективүүд, үйлдэбэрин түрүүшүүл Ленинскэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагналдаха. Энээн тухай газетэдманай бэшэжэ байхыетнай бабал ханданаби.

ЖАЛАЙ ЖУРАМ-МЖАЛТЫН ЭХИН

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Советдэй Президиум, СССР-эй Министруудэй Совет, ВЦСПС «Арадай ажажы-элэжэй гэрээ» ажалай журам саашадна улам бэхинүүлжэ ба кадр-уудай хүдэлмэришөө гэралаа, оролгые хороохо тухай» оришондоо хуули абаган байна. Энэ тогтоолые манай бэрэ үнэтэ хабарсалгын 575-дах пөездын хүдэлмэришэн бү-ын 10-ын үнэн зүрхөөнө наһадаба. Юуб гэхэдэ, ажалай журам эдэхи мөжирүүлэнгүйгөөр үндэр бүтээсэ туйлахын аргагүй, үргэдэ, манай ажалай журам зүбөөр сахигданаб, эмхидхэлэй хү-хүдэлмэришэн найнаар ибуулагданаб, тэндэл амжалта туйлаг-гэе комитэ, баатаршалга гаргагдана. Энээнине би өөрингөө кол-Улаан-Удэ жэшэ дээрэлээ хэлэнэб.

Манай коллектив 600 гаран хүнөө бүридэнэ. Эдэнэй өлөктэй ажилшад барилга хэжэ үндэр мэргэжилтэй, баян дүршэлтэй хүдэлмэришэд. Коллективтэмнай ажалай журам эбдэхэ хүн эрэй дүршэл гэхэдэ, алдуу болохогүй. «Бидэ БАМ баринабид, БАМ табан жэлэини хүүмүүжүүлнэ» гэхэн уриа доо хүдэлнэбди. Танхай, энэ жэлэй туршада биднэр тон ехэ барилга хэбэди, Се-банаа, В. И. Ленинскэ посёлок биднэрэй хүсэ шадлаар бодхог-110 жэлэй. Шэнэ посёлогой хүдэлмэришэн бүхан соёлойнгоо ордон э табан жэлэ алхалдаха, болонша, магазин, столовонуудта ошо-ээр шондо, саад, ясли, хургуулинуудта үхибүүдэ хүргэхэдөө Шэнэ жэлэй барилга-хабарсалгын коллектив тухай досоогоо дун-Зинаида ашаар бодонол ёнойн. Ганса үнгэрөөшэ жэл биднэр тэндэл дэхи серини 16 гэр, уран зурагуудай выставкын зал, тэндэ, тэбэзын түрүүшын ээлжээнине ашаглалгада тушаагаа В. И. Ленинскэ. Дээрэй, л дээрэй, ПРИГЕНОВ

Барилгашанай мэргэжэл шудалха гээ наа, ажалдаа оюусалгатайгаар, үнэн сэхээр хандаха ёнойн. Журам-хүн хээзэдшье ёнойн барилгашан боложо шадхаха-ограмм, — гэжэ А. Л. Мудров залуушуулаа хэлэдэг. Энэ тон заабари гээшэ. Табан жэлэй түгэсэхэе жэлдэ хэжэ ажалнай үшөөл ехэ. Тэндэ Северобайнальскын нефтэбазын хоёрдохи ээлжээр-И. Курлын, Нижнеангарскын, Култугай портуудай ба-рлга дүүргэжэ, ашаглалгада тушааха гэжэ шиндэнхэй-шаар. Партиингаа XXV сьездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябрийн (1979 он) Пленумэй шиндэхбэринүүдые бодото дээрнэ алуулжэ хэрэгтэ манай коллектив хубитлага оруулалса-байха. Бүхэ хүдэлмэришээдэй үдэрнөө үдэртэ улам үндэр бүтээсэ туйлаха, табашаа жэлэй даабари болзор-хоонь урид дүүргэхын тула үнэн зүрхөөнө оролдоно.

БЭШЭГҮҮДЭЙ МҮРНҮҮДНЭЭ:

1. Хойто-Голой дунда хургуулида Аюша Сэмбуевич Манзарханов физкультура заадаг юм. Томоотой, даруу зантай энэ нүхэрэй манай үхибүүдэй тон хүндэтэй багшанарай нэгэн болондо. А. С. Манзарханов эндэ хүдэлхэдэ өрмөсээрээ, 4 мянган түрээхэй хэрэгшлүүдые хүдэлдэжэ абаад, хээлхэнүүдэй дэингэе шанар эрид найжэ-руулган байна. Тэрэнэйгээ хажуугаар барилдаагаар, се-неар ба конькигаар секци-нүүдые эмхидхэ. Үхибүүдэй эдэ секцинуудтэ тон дуратай-гаар, эдэхи үүсхэл эхэтэй-гээр ябадог болоо. Спортын элэб эүйлүүдээр тэдэмнай хоорондоо мурысэжэ, сог за-литай, энээдэ зугаатай ябана. Ингэжэ шэнэ багшын орол-доглоор үхибүүдэйгээ спор-тивна ажабайдалай хараа бай-са хубилхана бидэ, түрэл-хид, ехэ баяртбайди. Тинхэдэ «Буряад үнэн» газетээр дамжуулан, Хойто-Голой дунда хургуулин физкультурын багша Аюша Сэмбуевич Манзархановта баяраа мэдүүлжэ зуураа, саашанхи ажалданэ ам-жалта хүсэнбэди. ТҮРЭЛХИД. Түнхэнэй район.

2. Хабар, зун, намарай ду-лаан сагта Баргаман тосхо-ной дэлгүүр дээрэ хүн зон олон байдаг. Колхозингууд, хүдэлмэришэд, алба хаа-гшад хубингаа урдастотта ту-гуулан, үлүү гаранан элэб овоч, жэмэс болон һу, мя-ха эндэ асаржа худалдадаг байна. Гэбээшье үбэлэй хүй-тэнэй эхилхэлээр дэлгүүр дээрэ хүнүүд харагдахааа болшонодог. Энэ ойн дээрээхэ боло-ноб хөөдө, хүний улаан бай-жа эдэе хоол худалдаха ду-лаан байра үгы. Нимэ бай-наар бариха тухай поселкоо Советдэй гүйсэдкомдо ханда-хада: «тосхойногой хубил-гадан шэнэлэгдэхэдэ, тин-мэ байра барихабди» гэжэ харюусадат. Тээд тэрэ ху-билалтын хээе хэгдэхэ байнанине мэдэхын аргагүй. Тинхэдэ тосхойногой шэ-нэлэгдэн хубилгадхые хү-лээнгүй, дэлгүүрэй дулаан байра барилга, дээрэ бэшэ юм гү? Энэ худалдагшадта-шые, худалдан абагшадта-шые хэрэгтэй, тунхатай лэн ха гэжэ ханагдана. Д. ГЫРГЕНОВ, хүдөө бэшэгшэ.

3. 1979 оной июль хараааа хойшо Вьдрино посёлгогто ажагуулаад Улаан-Удэхо радио-дамжуулаа шагнахаа болонхойбди. Республикы-нга хонинуудые нинслэл хо-тоогоо шагнажа байхын орон-до Эрхүүгэй дамжуулаа ша-гнаха баатай болодоно. Энэ асуудалаар Кабанскын районой радиоузелей отделени-дэн, республикын телевиде-дени болон радиовещанин гурнэй комитетдэ хандаг-даа. Тээд мүнөө болотор эрилтэмнай хангаалагүй бай-ханаа гадна, тээснэрэй зүг-нөө ямаршье харюугай эр-дэггүйнэ гэмшэлтэй. Уша-рыннэ мэдэдэг наа гэжэ би-дэнэр ехэтэ хүсэнбэди. С. ДАНХАНОВ олоной зүгнөө.

Манай штатнабшэ фото-корреспондент Цырен Цыи-ков хүдөө виотагуудаар яба-рашад тухай нонирхолтой зурагуудые буулгадаг юм. Тэдэнийн нэгэн — «Хонисон хубүүн» гэжэ нэрлэгдэхэй. Тэрэнинье уншагшадтай-нга анхарала дурданабди. В. БАЙБОРОДИН.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгшынэй нүүсээр МАЛШАД ЮУНДЭ ГОМДОНОБ? Унгэрэгшэ 1979 оной декабрьда нимэ гаршатай шүүмжлэхэ статья манай газетэдэ толилогдоо лэн. Зэдын районой Алцагэй совхозой Армагай наалин фер-мын наалишад худалдаа наймаанай хүтэлбэрлэгшэдэ-эхээр гомдоно. Жэшээлхэдэ, Доодо-Торин совхозрабкоо-пой хүдэлмэришээд үбэлжэлгын үедэ малшадта анха-рал багаар хандуулаа, хэрэгтэй эд бараа, эдэ хоолоор тэдэнине гүйсэд хангангай гэжэ тэрээн соо хэлэгдэхэн байгаа. Доодо-Торин совхозрабкоопой прэвленин түрүүлгэшэ Ф. И. Осолков газетынманай редакцияда нимэ харюу эль-гээбэ. «Манай совхозрабкоопой хүдэлмэришээд Армагай наалин ферме ошожо, тэндэ хүдэлдэг малшадтай хамта танай газетэдэ гаранан статья зүбшэн хэлсэбэ. Армак тосхойн, мүн нүүдэл магазинууд малшадые хэрэгтэй эд бараа, эдэ хоолоор хангадаг байха гэхэн шиндэхбэри-абтагдаад, тэрэнине хэрэг дээрнэ бөлүүлжэ талаар хэм-жэжүүд абтана байна».

соёлой нонин

Наяхан Зэдэн районийн хүн зонгой Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилгэгшэд Ю. Г. Худугуева, К. В. Петонов, уран зураашад О. Козлов, В. Гончар гэгшэд уулзалгануудыг үнгэргэсэн байна. Тэдэнэр Бургэгой совхозой, «Коммунизм» колхозой, Петропавловка хууриной ажилшадтай, механикатор болон малшадтай, хуруулин хурагшадтай уулзла. Нюга хууриной һу наалин комлексе до болон хөөрөлдөөн наалишадта удаан мартагдахагүй. Лекциин эхинд «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-эзэ дайной үедэ Бурядай сэргэшэдэй харуулан баатар-

Уулзалганууд,

шалга» гэһэн фото-зурагуудай выставка эмхидхэгдэһэн байна. К. В. Петонов манай сэргэшэдэй харуулан баатаршалга тухай тон һонирхтойгоор малшадта хөөржэ үгөө.

«Бурядай мүнөө үеын арадай искусство» гэһэн темээр Ю. Г. Худугуева элдэ хэл хээ. Арадай уран гартаһан бүтээһэн шэмэглэгүүдэ харуулан фото-зурагууд наалишадтай һонирхот татаа.

«Коммунизм» колхозой хо-

нишодой комплексе до хүн хүдэлдэг. Тэдэнэр булта залушуул юм. Булта дунда хургуули дүүргэнхэй. Залуу хонирод бурядай арадай искусствоар һонирхдог. Байгал-Амарай магистралин барилгашад тухай номуудыг уншадга, буряад уран зураашадай бүтээлүүдээр һонирхдог. Тэдэнэр уран зу-

Уулзалганууд...

раашад В. Гончар, О. Козлов гэгшэдтэй уулзла.

Мүн лэ нимэ уулзалганууд Инагаатын, Белоозёрск дунда болон бусад хургуулинуудта үнгэргэгдөө.

В. МИХАЙЛОВ,
КПСС-эй Зэдэн райкомой пропаганда ба агитациян таһагай инструктор.

ХАМАГҮЕ БАЯСУУЛҮУН ВЬСТАВКЭ

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн залуу соо Невзоровуудай гэр болон суглуулбарһаа абганан ород, совет, Баруун Европийн, эртэ урдын Хитадай уран зурагай искусствын гайхамшадта выставка үнгэргэгшэ жэлэй июнь һарада нэгдэ эһн. Ниймаан һараһаа үгүй үргэлжлэһэн выставкы хамта дээрэ 150 мянга гаран хүн хараһан бай-

на. Тус выставкэ харгашдай анхарал аймагтар ехээр татаа гэжэ онсолон тэмдэглэжэ хэрэгтэй.

Уржадэр тэрэ выставкэ баруу еһололой оршон байдалда хаагдаба. Харгашдай анхаралда 300 гаран бүтээл табигдана байгаа. Тэдэнэй дунда ородой гайхамшадта уран зураашад болохо М. М. Ивановой, К. Брюлловой, В. А. Тропининэй, А. Г. Венециановой, П. А. Федотовой, К. И. Шишкиной, И. И. Левитанай, И. Е. Репинэй, В. И. Суриковой болон бусад бүтээлүүд байн. Мүн Баруун Европийн уран зурагай искусствын олон тоотой шэргэлүүдэй түлөөлэгшэдэй зурагууд музейд эргэ-шэдыг һонирхуула. Эртэ урдын Хитадай уран зураг манай эхэрэн 3-дахь зуун жэлһээ эхилжэ, 18-дахь зуун жэл хүртэр харуулагдана.

Энэ суглуулбарда зуу гаран жэлэй саада тээ уран зурагай академик П. И. Невзоров эхи табиган юм. Уданын В. И. Невзоров тэрэнэй хэрэг үргэлжлүүлһэн байна. Харин 1930 онһоо эхилжэ, Ю. В. Невзоров энэ хэрэгтэ бүхэ хүсээ зориулан хүдэлдэг. Тэрэ суглуулжэ хүдэлдэг эрхилжэ гэдэ, искусство тон гүнзгийгөөр шэмжлэжэ эхилжэ, эрхивүүдэй материалнуудыг шудална, уран зураашадтай зохионо ажалтай танилсана. Юлий Владимирович Невзоров оролдолгоор мартагданан уран зураашад, тэдэнэй бүтээлүүд олоор элбүүлэгдэжэ, хүн зоной анхаралда табигдана байна.

Ю. В. Невзоровой суглуулбар тухайгаа хөөрөө выставкэд эргэшэд олоороо шагтана байн. Тэрэ хамта дээрэ 30 гаран эхкүсүй үнгэргөө.

Мүнөө тус выставкэ БАМ-ай Бурядай устасгой барилгашадта харуулагдахээр Севе-робайкальск тосхойн арадай уран зурагай галерейд элбэгдэбэ.

С. МУНГАЛОВА,
Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн директор.

ТАСС • АПН •

ХИЛЫН СААНАҺАА

КПБ-гэй ШЭНЭ ПРОГРАММА

ДАККА. Бангладешэй Коммунист партия эндэ боложо байһан III съездын делегатууд КПБ-гэй шэнэ программыг зүбшэн хэлсэдэ, баталан абаба. Орон дотор социалист общество байгуулаха шухала гэжэ тэрэн дотор тэмдэглэгдэнэ. Нэгэн Иналтайгаар баталагдан абганан документ Компартиянын ойрын жэлүүдтэ бөөлүүлжэ ажал ябуулгын үндэһэ хуури болохо байна.

Мүнөө үеын орон дотор-

ПКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ЛИМЭ. Перугай Компартиянын (ПКП) ЦК-гай пленум эндэ болобо. Пленум орон доторхи политикэсэ байдалы хаража үзөөд, байгша оной май һарада болохоёо байһан бүгдэ нийтин хүнгалтада бэлдэхэ шухала гээбэ.

Перугай Компартиянын ЦК-гай Генеральна секретарь Хорхе дель Прадо пленум дээрэ элидхэл хээ. Зүүнэй үзэлтэй хүсүнүүд — зүүнэй үзэлтэй партинууд болон эмхинүүдэй һунгалтын урда тээ тогтоохон холбоо барисан империализмда эсрэгэ

ИМПЕРИАЛИСТУУД БОЛОН ХАРХИС ЭТЭГЭЭДҮҮДЭЙ ҮГЭСӨӨ САРАХА

КАБУЛ. ДРА-гай МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлгэ Бахтар агентство дэлгэрүүдэн тарааба. Апрельин революциин шэнэ шатын эхилһөнэй һүүлээр империализм ба хархис этэгээдүүдэй хүсүнүүд Хитадай эзэрхэн зонхилгошодой хушуулаа холбожо, сүлөөтэ болон бээ даанан байдалтай Афганистанда сэргүү харата муухай тусбүүдэ бөөлүүлжэ захалба. Пакистангай газар дайда дээрэ американ болон хятад инструкторууд, Иран-лиин «сэргэжэй мэргэжлэтэд» «нангин исламы» дары сахин хамгаалжа шухала

байһан тухай уриа лозунгоор далаалагдажа, бандиудыг, һүйдхэлшэдыг бэлтгэжэ, американ империализмын хабаадалгатайгаар арабуудта эсэргүүтээр Камп-девидтэ сепаратна үгсөө баталан арао арадуудтай аша тулгада урбагшад исламские сахин хамгаалагшадтай үрэг дүүргэһэн хэбэр үзүүлнэ гээд мэдүүлгэ дотор хэлсэдэ.

Империалистууд болон хархис этэгээдүүдэй үгсөөө зайсуулан сарахын тула оройнойн олонийн нэгдэлээ улам бэхилүүдэй ёһотой гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэжэ.

ЭЭЛНЭЭТЭ ҮГЭЛТЭНҮҮД

ПЕКИН. КНР-эй МИД-эй хэлбэлэй таһагай түлөөлэгшын эндэ гадаадын корреспондентүүдтэ мэдээсэлһэнэй ёһоор, КНР-эй гүрэнэй Социалист премьерэй орлогшо Дэн Сяопин НОАК-гай генеральна штабтай начальнай тухшалһаа буулгагдаба. Гэхэ зуура, тэрэ КПК-гай ЦК-гай сэргэжэй соведэй түрүүлэгшын орлогшо байһан зандаа.

Генштабтай шэнэ начальнигы томилогдоо, мүнөө үедэ Хитадай армин кол-мандринуудыг нэлгэн ху-биллаха талаар бөөлүүлэгдэ-жэ байһан үргэн ехэ хэмжээ ябуулга болоно.

ХАРАТА МУУХАЙ ДОБТОЛГО

ПАРИЖ. Үнгэргэжэ амаралтын үдэр Аэрофлотой Париждахы агентствын байгшада бандит ёһотой хара-та муухай добтолол хөгдэ-жэ.

Гэгээн сагаан үдэр дунда полициин хайхарамжа-

гүй байһыг хамбаашалан танигдаагүй бүлэг хувууд нинислэл хотын түбтэхэ Елисейск талмай дээрэ оршодог агентствын байшангыг һандаргаа. Материальна эхэ гарза хохидол ушаруулагдаа. Агентствын хүдлэмэрилгэгшэд хохидогүй.

ТЭДЭ СОЛО ЗУДЭРНҮҮД ЗАМХАХАГУ

60 жэлэй саада тээ Буряад нютагуудаар сагантан болон харин интервентүүдтэй шанга тэмсэл боложо үнгэргөө һэн.

лизм эзэлэ, тэрэнэй гол талһан — тэмсэл. Бурхан тэнгэрин уршөөл болодог амгалан байдал хэрэгтэй.

Демократическа түхэлэй засаг зургаантай Алас-Дурна зүгэй республика (ДВР) 1920 оной апрелин 6-да Прибайкалин ажалшадтай съезд дээрэ Верхнеудинскда байгуулагдана. Тэрэнэй бүрийдлэдэ большевикууд гол түлэб хуури эзэлһэн юм.

Унгернууд болон тэрэнэй эзтэйшүүлэй арад зондо асарһан ажабайдалыг эндэх хүн зон һайнаар хадужа абганан. Юуб гэхэдэ, «шэнэ байдал байгуулагшад» хууринуудыг хүн зонтой шатаадаг, хара үхэл асардаг байгаа шуу.

60 жэл соо туйлагдаһан асар ехэ хубилтанууд, мүнөөндэ дээрэй бата найдамтай алхам, манай республикын хөгжэлтэйн аласай хараа бодолнууд хадаа граждан дайнда дотоод болон гадаадын даисадыг илан хэрэгэймэй үгэжлэжэл мүн. Граждан дайнда ба мүнөө ажалай фронтдоше дабанан дабаануудай коммунист общество байгуулаһан нэгэ замтай таһаршугай ху-бинүүд шуу.

Унгернууд болон тэрэнэй эзтэйшүүлэй арад зондо асарһан ажабайдалыг эндэх хүн зон һайнаар хадужа абганан. Юуб гэхэдэ, «шэнэ байдал байгуулагшад» хууринуудыг хүн зонтой шатаадаг, хара үхэл асардаг байгаа шуу.

Забайкал ба Алас Дурна зүг — байгалын нөөсөнүүдээр засаг баян хизээр. Олон янзын ургасунуудай ургадаг үр-шэлтэй, газар дайнда, нэлхэн хээ ой тайга, заһаһаар элбэг гол, мурэн ба нуур далайнууд эндэ байн. Үшөө шулуу нуурһан, үнгэтэ металлнууд... Энэ гэгээр дайдаа тикхэдэ харин интервентүүдтэй хам-гаалаба.

Улахоорондын империализм залуу Совет засагыг уна-гажа, оройноймнай бааллигуудыг гартаа оруулһын тула манай гүрэндэ довтолон ороо. Тэдэнэй үмэгшлэг, өөршлэгөөр Семенов, Унгерн, Калмыков, Меркулов түрүүтэй хархис хашото банданууд ээр-лигээр ашалажа, арад зонийг ходожа байгаа шуу.

Ажалша олон түмэнийг ходожа байһан «эрлиг дивизион» начальник барон Унгерн «Совет Сибириин газар дайдада байһан ород отрядта даудта захиралта» 1921 оной майн 21-дэ абганан байгаа.

«Гансал 1920 оной январин 1-һээ 9 болотор семёновцууд Троицковскийн улаан казак-мануудта политикэсэ үзэл бодолойгоо түлөө хаагдаһан 1000 гаран хунуудыг бууджа ман ба нэлээр сабһаһан. Тур-мын болонийн бүхэ үбшэн тон муухайгаар алагдана бэйгаа. 101 алуулһан хүнэй бээ худар гур хаягдаа».

Росси хадаа бурхан мургал, үндэһэ яһанай, һүүлээр гүрэнэй засагай талаар нэгэн болоһон. Россиде отго таарахагүй революцион соёл болбосоролой гол ёһонууд энэ байдальныг һандаргааба. Россие хуби хубьярны суглуулжа, шэнээр байгуулаха хэрэгтэй. Иймэ гол хараа болдолтой Унгернин яажа, хайшан гэжэ гүрэн эмхидхэхээ һанаһынь тэрэл документ элишлэжэ үгсэ: «Комиссарнууд, коммунистууд ба еврейнүүдтэ гэр бүлэтын үсэд халха... Хэлһэлтын эмхэнэн гансал байха ёһотой, ондо сидоо янзын толгойн сазаа... Арадуудай сэдхэл бодол социа-

Сагантан болон харин интервентүүдтэй манай газар дээрэ хэһэн эзбүүрхэмэ муудай ааша, гэмтэ ябаданууд тоолоһогүй олон. Зархайнуудыг гэр бүлэтын үсэд халха... Хэлһэлтын эмхэнэн гансал байха ёһотой, ондо сидоо янзын толгойн сазаа... Арадуудай сэдхэл бодол социа-